

**MATTEÛSJAAR A-2019-2020****TIJD DOOR HET JAAR 24****13 september 2020**

---

Evangelie: Mt 18,21-35

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Mattheüs

- 21 In die tijd kwam Petrus bij Jezus en zei:  
`Heer, hoe vaak moet ik mijn broeder vergeven als hij mij iets misdoet?  
Tot zeven keer toe?'
- 22 Jezus zei hem:  
`Niet tot zeven keer toe, zeg Ik je,  
maar tot zeventig maal zeven keer toe.
- 23 In dit opzicht gaat het met het koninkrijk der hemelen  
als met een koning die met zijn dienaren afrekening wilde houden.
- 24 Toen hij begonnen was met afrekenen,  
werd er iemand bij hem gebracht  
die een schuld had van tienduizend talenten.
- 25 Omdat hij niet kon betalen,  
gaf de heer het bevel om hem met vrouw en kinderen  
en alles wat hij had te verkopen, zodat hij zou kunnen betalen.
- 26 Daarop viel de dienaar voor hem neer en vroeg:  
`Heb geduld met mij, en ik zal u alles betalen.'
- 27 De heer kreeg met die dienaar te doen en liet hem vrij,  
en hij schold hem het geleende geld kwijt.
- 28 Toen die dienaar buiten kwam, trof hij een van zijn mededienaren,  
die hem honderd denariën schuldig was;  
hij greep hem bij de keel en zei: `Betaal wat je me schuldig bent.'
- 29 Daarop viel zijn mededienaar voor hem neer en smeekte hem:  
`Heb geduld met mij, en ik zal je betalen.'
- 30 Dat wilde hij niet, integendeel, hij liet hem zelfs gevangenzetten  
tot hij het verschuldigde bedrag betaald zou hebben.
- 31 Toen zijn mededienaren zagen wat er gebeurd was,  
waren zij buitengewoon ontstemd  
en gingen alles wat er gebeurd was aan hun heer vertellen.
- 32 Toen riep zijn heer hem bij zich en zei:  
`Jij slechte dienaar, ik heb je heel die schuld kwijtgescholden,  
toen je mij daarom smeekte.
- 33 Had juist jij geen medelijden moeten hebben met je mededienaar,  
zoals ik medelijden heb gehad met jou?'
- 34 En zijn heer werd zo kwaad, dat hij hem overleverde aan de beulen,  
totdat hij heel zijn schuld zou hebben terugbetaald.
- 35 Zo zal ook mijn hemelse Vader met jullie doen,

als niet ieder van jullie zijn broeder van ganser harte vergeeft.'

KBS Willibrord 1995

### Enkele elementen om de boodschap te verstaan

- 1) Deze perikoop in het Matteüsevangelie volgt op de evangelieperikoop van vorige zondag: toen ging het over de broeder die iets misdaan heeft en hoe wij hem moeten proberen te redden: ook de 'correctio fraterna' genoemd.
- 2) Onmiddellijk daarop komt Petrus nu (in de perikoop voor deze zondag) af bij Jezus met de vraag 'Hoe vaak moet ik mijn broeder vergeven als hij mij iets misdoet? Toe zeven maal?' (v. 21).

Het antwoord van Jezus wordt dan geïllustreerd met de parabel – als zodanig genoemd – van de 'harteloze schuldeiser' of 'onbarmhartige knecht' (E. Henau\*, p. 119-120).

We richten ons nu in het bijzonder op de commentaar van deze exegeet.

- 3) De parabel bevat twee luiken:

#### 3.1 Eerste luik:

- a) Het is een astronomisch hoge of grote som die een dienaar (hier gemakshalve door ons genoemd als: eerste dienaar) schuldig is aan een koning.
- b) Die som kan onmogelijk onmiddellijk betaald worden.
- c) Het bevel van de koning (vers 25) is in de eerste plaats te zien als de uitdrukking van de koninklijke toorn.
- d) De dienaar werpt zich op de knieën (v. 26) als een uitdrukking van zijn volledig uitgeleverd zijn aan de genade van de koning.
- e) Het antwoord van de koning is verrassend – het overstijgt zelfs de bange verwachtingen van de dienaar (die slechts om uitstel gesmeekt had), en nu plots zijn schuld zonder meer kwijtgescholden wordt (v. 27).

#### 3.2 Tweede luik:

- a) Het contrastbeeld volgt hier in de volgende verzen.
- b) Die eerste dienaar (die alles is kwijtgescholden) ontmoet een collega (tweede dienaar door ons hier genoemd) die hem (de eerste) een 'belachelijk kleine' som schuldig is.
- c) Dat de eerste dienaar die tweede bij de keel grijpt, is de verwoording van de harteloze manier waarop hij zijn mededienaar (tweede dienaar) behandelt.
- d) In bijna identieke woorden smeekt de tweede dienaar om uitstel.
- e) Dat wordt harteloos geweigerd door de eerste dienaar; en de weigering wordt zelfs tot de uiterste consequentie voltrokken (v. 30).

f) Verontwaardiging en ontstemming te allen kante: zeker van mededienaren en als toppunt ervan: de woede vanwege de koning en de verbanning, verwerping.

“Heel de strengheid van het recht, waarop de onbarmhartige schuldenaar zich had beroepen, laat de Heer (de Koning) nu tegenover hem gelden. Hij levert hem over aan de beulen’ (v. 34).

4. Boodschap: wat E. Henau ons in zijn commentaar als boodschap biedt, mogelijk in deze punten te vatten:
  - a. Waarschuwing voor harteloosheid:
 

“Het eerste wat de parabel tot uitdrukking wil brengen is een waarschuwing voor harteloosheid. Wanneer wij elkaar geen vergiffenis schenken, dan staat ons eeuwig lot op het spel. God al immers te werk gaan als de koning uit de gelijkenis (v. 35). Enkel die zelf schuld kwijtscheldt heeft kans hetzelfde te ervaren bij het oordeel (vgl. 5,15).
  - b. De grote mate van vergevingsgezindheid van God duidelijk maken:
 

“Zijn mildheid is oeverloos en zijn barmhartigheid overstijgt alle verbeeldingskracht... Zo is het verstaanbaar dat de plicht tot vergiffenis onbeperkt geldt (zeventigmaal zeven maal). Wie zelf leeft van erbarmen, kan zich niet afsluiten in harteloosheid. Wie zelf schuldenaar is heeft niet het recht zich tegen de andere op te stellen als schuldeiser. De maat waarmee God ons bij het oordeel meten zal, is dezelfde als die waarmee we nu elkaar meten.’
  - c. Een volledig nieuw levensplan:
 

“De verhouding tussen christenen wordt op een volledig nieuw plan getild. Zij staan tegenover elkaar als mensen die uit erbarmen van dezelfde Heer leven. Het is hun opdracht dit erbarmen ook aan elkaar te schenken.”
  - d. Afsluiting van Matteüs 18
 

“Zo wordt het hoofdstuk 18 bij Matteüs afgesloten met een impliciete verwijzing naar het thema waarmee het aanving: de grootste in het rijk der hemelen (v. 1-5) kan alleen hij zijn, die wordt als een kind en onbeperkt vergiffenis schenkt.”

+ Met deze perikoop van vandaag (Mt 18,21-35) hebben we het laatste deel van de ‘kerkelijke rede’ of ‘gemeenschapsrede’ van Jezus in Mt gelezen (P. Kevers\*, pag. 134-135).
5. Uit P. Kevers\*, p. 135: wat blijkt uit de parabel van deze zondag:
 

“God vergeeft alles, en wel om niet. Het komt erop aan dat wij ons helemaal van die onvoorstelbare vergevingsgezindheid van God laten doordringen. Als wij dat doen, dan kan het niet anders of wij worden op onze beurt

vergevensgezind voor onze medemensen. Maar als wij onszelf zo verharden, dat Gods barmhartigheid bij ons geen vergevensgezindheid kan losmaken jegens onze medemensen, dan kan God niets meer met ons beginnen. Dan zetten wij door onze houding God zelf in zijn liefdevolle nabijheid schaakmat. Dat ondervindt de 'onbarmhartige dienaar in de parabel."

*[denk aan de bede in het Onzevader: 'en vergeef ons onze schulden zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren']*

---

Inspiratie voor evangelie vooral geput uit \*Ernest HENAU, De harteloze schuldeiser – Mt 18,21-35, in: Dichtbij is uw Woord. Exegetisch commentaar bij de evangelieperikopen van jaarcyclus A: Matteüsevangelie, pag 118-120; ook uit \*P. KEVERS, Vierentwintigste zondag door het jaar, in: Op.cit., pag. 134-135, en goede inzichten uit \*J(an) LAMBRECHT,s.j., Één is onze Meester. Luisteren naar het Matteüsevangelie, Altiora, Averbode, 1994, p. 67-68.